

Ola Hendar
010-473 53 81
Fredrik Malmberg
010-473 50 00

Till
Kulturdepartementet

Yttrande över Förslag till en nationell institution för mänskliga rättigheter i Sverige, Ku2018/02102/DISK

Specialpedagogiska skolmyndigheten tillstyrker inrättandet av en nationell institution för mänskliga rättigheter. Specialpedagogiska skolmyndigheten kommenterar förslaget utifrån vårt uppdrag att verka för att barn, unga och vuxna oavsett funktionsförmåga ska få förutsättningar att nå målen för sin utbildning.

Specialpedagogiska skolmyndigheten förordar att en institution inrättas i syfte att stärka respekten för mänskliga rättigheter. En sådan institution bör dock ges en tydligt oberoende roll i enlighet med de sk Parisprinciperna och mot den bakgrunden hade det varit klart att föredra att placera en sådan institution under riksdagen. Det är beklagligt att riksdagen i nuläget avvisat en sådan lösning och i ljuset av det bör utredarens lösning åtminstone inledningsvis förordas.

4.1

Specialpedagogiska skolmyndigheten tillstyrker förslaget om institutionens övergripande ansvar med kommentar:

Vi instämmer i att det är viktigt att uppdraget fastställs i lag och att den självständiga och oberoende rollen markeras i lagstiftningen. Specialpedagogiska skolmyndigheten föreslår att det redan i uppdragsangivelsen tydliggörs att den omfattar FN:s konvention om barnets rättigheter samt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. De rättigheter som finns i språklagen är också angelägna att skyddas i detta sammanhang.

Det är viktigt att det tydliggörs i lagstiftningens förarbete att institutionens främjande roll också handlar om att övervaka och skydda de mänskliga rättigheterna.

4.2

Specialpedagogiska skolmyndigheten tillstyrker förslaget med kommentar

För att genomföra den oberoende nationella mekanismen enligt CRPD föreslår utredningen att uppdraget fastställs i lag. Institutet behöver inneha en oberoende och starkare ställning än vad andra aktörer har på funktionshinderområdet.

4.3, 4.4, 4.5 och 5.1.2

Specialpedagogiska skolmyndigheten tillstyrker förslagen och delar bedömningarna. Det är i enlighet med Parisprinciperna viktigt att en institution med uppdrag att övervaka mänskliga rättigheter också säkerställs en opinionsbildande roll och att detta uttrycks tydligt i lagstiftningen.

5.1.3 Specialpedagogiska skolmyndigheten delar bedömningen

5.1.4

Specialpedagogiska skolmyndigheten tillstyrker förslaget med kommentar. Specialpedagogiska skolmyndigheten anser att riksdagen ska vara huvudman för MR-institutionen för att i enlighet med Parisprinciperna säkerställa största möjliga oberoende. För att inte inrättandet ska hindras eller dra ut på tiden tillstyrker Specialpedagogiska skolmyndigheten dock att institutionen åtminstone inledningsvis blir en myndighet under regeringen.

5.2.2, 6.2.2 och 6.2.3

Specialpedagogiska skolmyndigheten tillstyrker förslagen och delar bedömningarna.

6.2.4

Specialpedagogiska skolmyndigheten delar bedömningen

6.2.4

Specialpedagogiska skolmyndigheten avstyrker förslaget.

Specialpedagogiska skolmyndigheten avstyrker förslaget i hänseende till ledamöternas kvalificerade erfarenhet av arbete inom tre verksamhetsområden.

Artikel 33 i konventionen (CRPD) föreslår representation i styrelse eller råd för personer med funktionsnedsättning och de organisationer som representerar dem.

Specialpedagogiska skolmyndigheten anser att kvalificerad erfarenhet av arbete med rättigheter för personer med funktionsnedsättning särskilt ska vara representerat i styrelsen i kombination med något/några av de tre verksamhetsområdena. Detta för att en sådan representation i styrelsen är mer ändamålsenligt utifrån institutionens uppdrag enligt CRPD.

6.2.5, 6.2.6, 6.2.7, 6.2.8, 6.2.9, 6.3.2, 6.4.2, 6.5, 7.1.1, 7.1.2, 7.2.3, 7.3, 8, 9.1, 9.2,
9.3, 9.4 och 10.2

Specialpedagogiska skolmyndigheten tillstyrker förslagen och delar
bedömningarna.

Föredragande har i detta ärende Ola Hendar varit.

För Specialpedagogiska skolmyndigheten

Fredrik Malmberg
Generaldirektör